

dolgozott művek száma, úgyhogy a bibliográfiára nem minden vonatkozásban szabad egyelőre „mérget venni”.

3. A periodikumok jegyzéke 5378 cseh folyóirat- és újságcímet tár fel az 1989 és 1993 közötti időszakból, miközben némely régió természetének regisztrálása ki is maradt belőle. Kár, hogy a rekordok nem tartalmazzak több fontos adatot (pl. szerkesztőségi címek, előfizetési díjak).
4. 3165 rekordot ölel fel az 1989 és 1992 között megvédett kandidátusi és doktori disszertációk, illetve habilitációs munkák leírásainak gyűjteménye.

Egyelőre hiányzik az ötödik, nevezetesen a kiadókrol tájékoztató rész, amire nagy szükségük lenne az állománygyarapítóknak. A Nemzeti Könyvtár mindenestre nekilátott e hiányosságok felszámolásának.

A vállalkozást ismertető szerző hangsúlyozza: azért hánytorgatta fel legapróbb hibáit-hiányosságait is, hogy a következő kiadások minden hibát kijavíthassanak, minden hiányt pótolhassanak. A hibák és hiányosságok ellenére is elmondható: az új hordozóra került nemzeti bibliográfia hatalmas adatmennyiségének „uralása” máris összehason-

líthatatlanul könnyebb, gyorsabb és megbízhatóbb, mintha ugyanezt az adatmennyiséget hagyományos változatokban kellene „uralni”. A bibliográfia konkrét előnyei a következők:

- a keresési szempontok nagy száma (12–20 szempont) igen árnyalt keresést tesz lehetővé;
- a hozzá készített speciális szoftver – a FRET – már mai alakjában is rendkívül hatékony; anélkül is, hogy tüzetes ismeretséget kötnének vele, sikeres és gyors keresést garantál;
- a belőle kiválasztott leírásokat bármely létező formátumba könnyedén lehet „exportálni”, úgyhogy bárki saját adatbázisának egyik forrásaként veheti igénybe a gyűjteményt.

Használatához minimálisan egy 3.2 verziójú, MS-DOS operációs rendszerben működő IBM XT számítógép szükséges. Természetesen egy ennél teljesítőképesebb számítógép esetén a használat gördülékenyebb és eredményesebb lesz.

/BROŽEK, A.: Česká národní bibliografie na CD-ROM. = I, 36. köt. 10. sz. 1994. p. 263–264./

(Futala Tibor)

Szlovákia: műszaki könyvtárak a rendszerváltást követő öt évben

A hierarchikusan építkező *könyvtári és tájékoztatói rendszer* a piacgazdaságra való áttérés folyamatában Szlovákiában sem kerülhette el sorsát: összeomlott. A műszaki könyvtárak és tájékoztatói munkahelyek helyzetét-létét ez a fordulat az átlagosnál is intenzívebben érintette. Míg 1989-ben még 223 könyvtár-tájékoztatói munkahely adott „statisztikai” életjelt magáról, addig 1993-ban mindössze 109. A munkatársak száma ugyanezen évek alatt 567-ről 246-ra csökkent. A működés többi hagyományos mutatója (gyarapodás, kölcsönzés, használat stb.) ugyancsak kórosnak látszó fogyatkozásokon ment át.

A *Szlovák Műszaki Könyvtár (Slovenská technická knižnica)* ennek ellenére sem „hagyott fel minden reménnyel”, sőt szervezetében egy újfajta módszertani-tanácsadó tevékenységet bontakoztatott ki. Erre azért van szükség, hogy a végül is fennmaradó intézmények körében (s ez a kör még az 1993. évi állapothoz képest is tovább fog szűkülni) megteremtődjenek a korábbinál összehasonlíthatatlanul minőségesebb munka szellemi, technikai és technológiai előfeltételei.

Az imént említett előfeltételek között előkelő helyen áll az együttműködés megszervezése, ami nem mehet másként, mint önkéntes alapon. E jegyben részint az egyes könyvtárak és a Szlovák Műszaki Könyvtár szerződéses együttműködéséről van szó, részint pedig az ún. ágazati kooperációs társulások életre hívásáról. (Ezek közművelődési könyvtári, területi alapon „működő” megfelelőjét a Matica slovenská már 1990 óta szervezi.)

Az együttműködés lehetséges területeit a cikkíró a külföldi beszerzések koordinálásában, a felmunkázásban, a lelőhely-tájékoztató megszervezésében, az adatközpontokkal kialakított kapcsolatokban, az árképzésben és a továbbképzésben jelöli meg.

/ŠEGESOVÁ, L.: Vývoj, súčasný stav a perspektívy činnosti technických knižnic a informačných stredísk v Slovenskej Republike. = Knižnice a informácie, 26. köt. 6. sz. 1994. p. 237–240. /

(Futala Tibor)